

АЛДАРТА ОЙЕ АМЖАЛТААР УГТАЯ!

Бүхы орокуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой,
БМАССР-эй Верховной Советэй
(ба ВКП(б)-гэй Улан-Удэн
Горкомой орган

Октябриин
3
1942 он
СУББОТО
№ 235 (4047)

СЭН 15 МҮНГЭН

„Нютагуудтахи партийна организацинууд бол-
бол эхэ ороноо хамгаалагдай үхибүүд тухай
хургуулинууд хэрээрэ оролдожо байһан тухай
шалгажа байбалын угаа һайн байжа бэлэй. Энэ
айхабтар шухала хэрэгтэ манай комсомол угаа
ехэ үүргэ дүүргэхэ байна“.

(„ПРАВДА“).

АДУУ МАЛАА ОЛОШОРУУЛЖА АЛДАРТА АРМИДАА ТУАЛАЯ

Болхосууд ба совхозууд малые хрологүйгөөр түл-
дэ ба адуу малай тоо тол-
ошоруула хэмжээнүүд
даа СССР-эй Совнаркомой ба
ЦК-гэй ЦК-гэй түүхтэ тог-
омо бодого хэрэг дээрнэ бөө-
рхын түлөө большевистээр
нэгж тэмсээн түрүү колхо-
и ба фермнууд нийтин мал-
ны саашадан хүгжөөх
дээр нилээд эхэ ажла-
ны оложо шадаһан байха юм.
Имэ, бид певичүүд туйласта
эзэ тогтодоггүй. Илангаяа, му-
сгай оршонбайдалда түсэбнэ
у толгой мал түлжүүлхэ аба-
малга эхэ удхшанартай бай-
шын мэлээхэ.

Имэцэ булимтаргад манай
мэтэ байлагы ба зол жар-
малта ажбайдалы булан аба-
тулада бүлшынгээ хүснэ
лан, лажнаа байна гэшэ.
Адуу нохосууд газар нутаг-
намнаха, хидан сохихо аба-
мэ ойртуулхын түлөө үнэншэ
бүри өөрнөгөө хүсэ хүлнэ
лангүйгөөр тэмсэхэ уялгатай.
Эдэ гашагай шангаар
малга гэшэ габыа алдарай
мүм.

Амжалы хүгжөөх гүрэнэй
фронтан захи, эсгээ оро-
тушаал һан туладан төрөннө
бэшэ дүүргэхын хойноһоо
тоһоор элбэг манай респуб-
лики малга мэрэгжэлтэ мал-
наар ажаллаха эсгээтэй. Ула-
и 3 һара соо жэлэй түсэбнэ
түгй дүүргэхын түлөө ха-
бүхы аргаболомжонууд хэрэг-
жэ, малшагай хүснэ бүрин
үлэхэ хэрэгтэй.

Бүхын түрүүндэ намарай на-
малууды һайнаар хүлээжэ
түлжүүлжэ абаха; контракти
журамтайгаар үнэргэхэ
данууд илангаяа хурсаар
улаана. Республикын прави-
сваар баталагдаһан контра-
кт нэмжэ хэхэ түсэб колхо-
и бүридэ бөөлүүлгэхэ ёһо-
нарай түлүүднэ хүлээн
байгаа үлэхэ хажуурууды
хоггүй, таатай зохид байра-
гүй ба зоотехническэ за-
нууды наринаар сахидаггүй
түхэй хэд-хэднэ мэдээ-
лхэ манай редакция хүлэ-
нэ. Имэ боломжгүй аба-
и саашадан үргэлжлүүлжэ
болохогүй. Мүнөө түл абаха

Олонзуутанай зэргые улам олошоруулха!

Суута боодолгошо

Суржума Банзаракцаева нэгэ үдэр 115 бухал бообо

КЯХТА. (Телефоноор абтаба) Боро-хараан боло-
жо байхад, бушуу хурданаар ажаллаһан боодолгошо
бусага эрьсэд баяртайгаар тоолоно: 113, 114, 115... Энэ—
Суржума Банзаракцаевай шударгуу ажалай үрэ бүтээл
мүн.

Шангаар уяһан боодолгошо бэхээр бодхоогдон та-
бигдана. Энэ бухалнууд һалхинше болоо хаа унахагүй.
Имэ һайн шанартайгаар сэг үргэлжэ ажалладаг ху-
нууд Сталиной нэрэмжэтэ колхоздон олоншы һаа,
Суржумае хүсэхэ хун үгэ. Урсага хурялга ажилхэхэ
хойшо ударник Суржума үдэрэйнгөө нормые үргэлжэ
40—60 процент үлүүлэн һайн шанартайгаар дүүргэнэ.

Бодото патриот Банзаракцаева Суржума гэшэ
сэргэй ургасы гансамы орооһоной гээлтэүгөөр сэг
соонь хурялга абахын түлөө тэмсэжэ, алдар сууда
гараба.

Үнгэрэгшэ зунай үедэ...

ПЕТРОВИЧЕВ, сентябриин
30. (Манай соборной телефо-
ноор абтаба). «Гансамы орооһо
гүхэгүй!»—имэ лозунгайгаар
эндэх ахин хургуулинуудай бу-
ратнад эхилхөгшөөр ажаллана.
Илангаяа, Нармонка хүсэд бэшэ
малда хургуулин хуралдаг эрхэм
үлгэр жэлшөөдүднэ түрүүлэ.
Эднэр богонхон сагай турша соо
бүтэдэ 681 кг. хаялгалан орооһо
суглуулба. Хала тоһо орооһо—
Шарникова эхин хургуулинхид,
300 кг. орооһо—Додо-Торин
хургуулинхид суглуулһан байха
юм. Бүхы аймагай хэмжээн дээрэ

945 тхидүүд ажаллажа, мүнөө
5.847 кг. орооһо суглуулһан бай-
на.

Үнгэрэгшэ зун Зодын аймагай
хуралдаг эрхэм олоон-яһын
ажалда хабалалсаха, эхэ түһа
үлгэрлэн байна. Эднэр бүхы
хуралдад 40.373 ажалта үдэрэй
гүтэ ажал бүтээбэ. Додо-Торин
МТС-эй харьһаа байгаа Вороши-
ловай, Кировой нэрэмжэтэ ба
«Авангард» колхозуудта ажалла-
һан тхидүүд хамтэ 3.745 ажал-
та үдэр олобо.

А. КОСТЕВ.

Эрхим луговод Эрдынеев

Уштараншэ жэлэйхнөө 150
Эрдынеев эхэ үлэхэ эрхим луговод
Эрдынеев уруула. Туршалтын 5
сектар уагшарһан хамтэ 400
центнер түбэ абаба. Эрдынеев
уагшарһан оролдоһонгоор үтэ-
жүүлһанһын аша мүнөө тобиёо
тоиртойгоор харагдана.

Имэ эхэ үлэхэ ургуулаһан хүн
эвэ тойрон колхозуудтаһы бай-
хатгүй. Нүхэр Гомбо Эрдынеев
Хөжөнгэй аймагай, Сталиной нэ-
рэмжэтэ колхозойнгоо луговоду-
да өөрнөө арга туршалтануу-
дыг дамжуулаха үтгэл. Эрэхэ жэл-
дэй ногом тухайһы Нүхэр Эрды-
неев мартаггүй, бэлдэхэ гэжэ
эхилжэ.

Ц. РЭГЗНОВ.

Бүлөөрөө нэгэ ажалда

СЭЛЭНЭ. Үбэр-Зөхэйи сомо-
ной, Калинин нэрэмжэтэ арте-
лий колхознигууд Ганзурувай
бүлөөр тухай магтан тэмсэдэг
юм. Бүхын толгой коммунист Ган-
зурув хонингой фермын олоон тоо-
то хониды адуулааг. Энэ зунай
үдэ хониды танилшаггүй бол-
тороо таргалһан. Нүхэр Ганзу-
рув болон большевист ажалы
үлгэр хэрэгжэ малайһаа хой-
ноһо һайнаар харуулаһан байна.
Ганзурувай эхнэр бэйа хонй
адуулаа ба һайнаар харуулаһан
гэшэ. Басгаһанһын хонй һаадаг,
тэрэний оролдоһонгоор ажалла-
һан ашаар, тус колхоз брызэ
тушаалынгаа түсэбнэ 500 пер-
цент дүүргэнэ ба колхозны
өөрнөө хэрэгжэ түсэд түр-
хэ брызээр хангалһантай.

К. БАЛДАЕВ.

Мүрсывнэй түрүшүүл

Зураг дээрэ: ПБЗ-гэй
улаанпутан фронтной бри-
гадын бригадир нүхэр А. П.
Прохоров (дээрнээ), хоёр
стоногто худалмэрлэхэ зуу-
раа үдэрэйнгөө нормые 598—
608% дүүргэдэ шифоваль-
ник нүхэр С. М. Полибева
ба дүрбэнзуутан токарь
нүхэр И. Д. Яковлев.
К. Вдовинай фото.

Алдарт ойн хүндэлдэ

Агууһа Октябриин революциин
түлгэрэй эд хайгуулын цө-
хилхид һайнаар төмөгжөө бай-
на. Тухай фронтнигууд эхэ оро-
нойнгоо аша түһада хүсэ шада-
лаа хайрлангүй хүлэмэрлэнэ.
Жэлшөөхдэ, формовщик нүхэр
Солбоев үдэр бүри 2,5-һаа доошо
бэшэ нормо үтгэд байһа. Сен-
тибриин 24-эй үдэр—429 про-
цент дүүргэнэ байна.

Товарь Тимофей Андреевич Ба-
гин 2,5-һаа доошо бэшэ нормо
халаһан дотороо үтгэд байһа. Жэ-
лшөөхдэ, сентябриин 23-эй үдэр
халаһанһаа нормые 386 про-
цент дүүргэнэ. Нүхэр Багинһаа
товарь нүхэр Казуев гээлгэнгүй.

Федор Бромикович Стрихов
дайһан түлэхэ худалмэрлэхдэй хэм
шнээн хэрэгтэй байһын хара-
даа абаха, тоёр станогто худал-
мэрлэхы шидэһэн байна. Хоёр
станогто ороһон түрүшын үлэ-
нөө хойшо түсэбнэ дүүргэжэ
эхилжэ. Түсэбнэ ёһоор 8 хэлт
тушаала часты бэлдэхын ороноо
24 часты бэлдэхэ халаһанһаа
түсэбнэ 300 процент дүүргэнэ.
БОРИСОВА.

«Продукция шадааха хаа эхээр
үтгэх» гэһэн хожуны вагонно-
колхозно цехын худалмэрлэхэ ам-
жалтагайгаар дүүргэнэ. Цехтэ
хургуулаа дүүргэһөнһингээ бүт-
лээр тон һалхан эрхэн Василий
Шевяков шаабарһа үдэр бүри
үлгэрлэжэ дүүргэнэ. Василий

Тракторна худалмэрийн түсэбнэ заатагүй дүүргэхэ

Сэргэй хоёрдох жэлэй урга-
мы шанар һайнтайгаар сагсоон,
урла урдыһаа улам һайнаар
хурялга абаха бүхы аргаболом-
жонууд бии.

Төөд, тэрэ аргаууды хаана
хүсэд бэшээр ашаалсаба, үргэн
нито колхознигуудай болон мэр-
гэжэлтэний үндэр элбих худалмэ-
ры хаана хангалтагүйгөөр удари-
ланаб, тэндэ тариахурялга тон
муугаар адуулагдажа байһанһын
хурялгын хоёр декада гэршэлэ.
Мүнөө минута бүтэн гаштай
байхадан, трактор машинны да-
мы байлгата боломогүй ажалла-
нууд Тарбагатайн, Торин МТС-
үдэр дүүргэнэ. Тарбагатайн
станциин нэгэ тракторын бүхэл
сезон дотороо мин 52,2 гектар
халаһаа, нэгэ комбайнһын орой-
лоо 33 гектар тариалан хадаа
байһа. Тэмжнээ тракторай түлэ-
мэрийн жэлэй түсэбнэ арай гэжэ
18,4 процент дүүргэд байһанһын
гайхалтай бэшэ болоно. Техникэ
зэмжэтэ имэ хортой муугаар
хэрэгжэ абаһаа бусатгай
эсэ табихынь энэ МТС-эй дирек-
тор Матвеев, ахалмта механик
Шестяков рөшмдөө эрид хатуу-
гаар эрилдэнэ.

Тэрэһэн Бичурин, Хөжөнгын,
Илангын, Чесанын МТС-үдэ
трактор комбайнууд баһал муу-
гаар ажаллана.

Һанхан, республикын жорин
өлжөөтэ эрбөөн боложо, трак-
торна худалмэрийн түсэб үлгэр-
лэхдэ алли хангалтагүйгөөр бө-
лүлжэ байһанһын төмөгжөө.
Тухайт хамта үлгэрлэн сэг дотор
трактор машинны дүрэн даалга-

Тэрэһэн жамуугаар дурсаһан
МТС-үдэ тон алли услонтой
байһан, нилээд һайнаар ажалла-
жа байһан МТС-үдэ республика
дотор бии. Жэлшөөхдэ, Курбын
МТС (директорын нх. Садовский,
ахалмта механик нхэр Сафонов)
сентябриин 20-ой байлаар трак-
торна худалмэрийн жэлэй түсэ-
бнэ 77,9 процент дүүргэнэ.
Энлэхэ нэгэ тракторын 226,7
гектар халаһан, нэгэ комбайнһын
—127,7 гектар халаһан байна.
Тэрэһэн, Киреней МТС (дирек-
торын нх. Оздобов, ахалмта
механик нхэр Зарубин) жэлэй-
нэ түсэбнэ 65,5 процент дүүргэ-
жэ шадаһан байна юм.

хургаал боломоор хэрэг

Түрэнэ тариатушаалта—колхо-
зуудай нангин уялга. Энэнь тухай
гансамы колхозуудай хүлэмэрлэ-
лэгшд бэшэ, харин дүнэн сэтэ
колхознык бүхэн һайн мэлэжэ,
үдэрлүннэ танилгүй тариагаа гү-
рэнөө тушаажа байһан.

Түрү колхозууд ба түрү ху-
нудай хамуунаар, баһа олоон
бодотой «сэсэһүй» байдаг. Эднэр
«таряагааг хуряжа абааха»,
гүрэнэ тушаалганын хаана
халаһан гэжэ бодогоһоо гадна,
1942 оной тариатушаалта ба ху-
дэ-ажалын продуктуудай бэлдэ-
хдэ тухай СССР-эй ЦК-гэй ба
ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоомы гүн-
зэгшээр элбэгдэ байна.

Загустайн сомоной (Сэлэнэ)
Киреней (түрүүлгшын Лихо-
боов) ба Сталиной (түрүүлгшын
Лажмаков) нэрэмжэтэ колхозуу-
дэй худалмэрлэхдэй түрэнэ нэгэ-
шын.

СОВЕТСКЭ ИНФОРМБЮРОО

Сентябриин 30-ай үдэһын мэдээсэл

Сентябриин 30-ай туршада ма-
гиструуд Сталинград ай оршон-
до Моздогой оршондо дайсан-
байдалууды хэбэ. Бусад
мэдээ дээрэ шухала хубилда-
лгэ болоогүй.

Манай корабль Балтийска да-
аа 10.000 тонно ула турхэ
үдэһэй немцкэ транспорты
хэбэ байна.

Сентябриин 29-дэ манай авиа-
цэһууд фронтын элдэ
мүүд дээрэ 10 немцкэ
сэрэгдүүд ба ашаа тэһэн
хатуу автомашина, һомо хэ-
рэгнэ тэһэн 15 повозко
хууча, ачаа гэмтэһэн, дай-
баталын шахуу абаһан са-
таран сохихон ба заримы
хэбэ байна.

Сталинград ай оршондо хатуу
байлаанууд үргэлжлөө
баруун-хойто захда не-
мцкэ дэгэ гэмтэһэн диги-
рболгодо оруулаһан байна.
Мүнөө эхэ гээлтэдэ орожо
мэтэ үлэхэ түсэб манай
машин 14 автомашин,
машин 14 автомашин ба 2 ба-
ршаху немцкэ абаһан са-
таран хэбэ.

авиациин тоогонгоо талаар бу-
лжуу хүснүүдэй баатар зоригтой
гоор тулалдана. Младина лейте-
нант Иосифов дэгэ үдэр соо «Юн-
перс-87» ба «Мессершмитт-
109» гэжэ самолетууды унгал-
гаа. Старшина Гулькин дайсанай
2 истребителины түхэ хэбэ бай-
на. Лейтенант Федоров 2 үдэр
соо «Мессершмитт-109» ба
«Миг-200» гэжэ самолетууды
унагааба. Тэрэнһэ галн, нүхэр
Федоров старшина Смирновтой
хамтэ «Юнперс-88» самолеты
түхэ хэбэ.

Сталинград аа баруун-хойтуур
үсэд шанга байдалууд үргэлжэ-
нэ. Немцкэ автомашинууд Н-ска
буулагын частин хамгаалжа
байһан рубежы танктуудай да-
мжэлтэйгээр атаговалаа. Манай
бөөлүүд гитлеровцуудай урлаһаа
танк буулаха бүү ба пулемедуу-
да буудлаба. Дайсан болон 2
танк ба 100 шахуу солдааа гээ-
гээд гээлгэрэ суларһан байна.
Нүгөө нэгэ үлэхэ дээрэ нэгэ үн-
дэрэй түлөө хатуу шанга бай-
далууд бүхэл түрэй турша соо
болжэ. Манай частинууд дайсанай
үсэд шанга эсэргүүцэлтэ да-
мжа, дэмшлэн түс үлэрнэ эсэ-
лэн байна. Гитлеровцууд төв
эхэ гээлтэдэ ороо.

Моздогой оршондо дайсанай
мотORIZEDOVANOV абаһан сэрэг ба
танктуудай томо хүснүүд манай
хамгаалгын рубежнууды сүмэ
солхо гэжэ һайлаба. Манай сэрэ-
гүүд немцүүдэй бүхы атажуу-
дыг сулариса сохёо. Тус үлэхэ
дээрэ байдалуудай болоһон хоёр
үдэр соо 26 немцкэ танк бута
сохилгоһон ба ралдлаһан, дайса-
най 1.500 шахуу солдат ба офи-
церууд хилаһанһан байна. Ага-
рай байдалууд дээрэ ба дайсанай
аэродромууд дээрэ 18 немцкэ са-
молет түхэ хэбэ.

Новороссийскаа эднэр-үдэр
болоһон үсэд шанга байдалууд-
да манай частинууд 3-дахы ру-
мынскаа хадан буудалгын дивиз-
ион бута сохёо. Тус дивизи
8.000 шахуу солдат ба офицерууд
түлгэр адуулажа ба шархатуулажа
гээбэ. 25 эхэ бүү, 7 танк, 75
пулемет, 50 автомашина ба һомо
хэрэгшүүд 2 саяах түхэ хэбэ-
лэ. Трофей буудал абаба.

Румынска солдагуудай нэгэд
Улаан Армийн тала уруу ороо.
Возводой командир младина лейте-
нант Григорье Прображ нэгжэ мэр-
гэжэ байһан юм. Сентябрьин
22-то оролдуу доргодо ороһон
байһа, Манай батальон оролдуу

турхалтэ тэсэһүгөөр түрү-
шын сохилгоһоо эхэ гээлтэдэ
орожо, гээлгэрэ суларһан байна.
Ба өөрнөө нэгэд солдагуудта
суларһанһын түлгэр, цештэ
бөө тушааха гэжэ захираһан бай-
һаа. Солдагууд нэгэн дуугаар на-
майһаа дэмжэһэн юм. Бусад взво-
дуудһаа дээрэ 6 солдат билиэр-
тэй нэгэдэһэн байһа. Тэднэры
хүмэ заяагүй болгоһонһын түлөө
румынууд немцүүдтэ дурагүдэ-
лэгт юм. Мүнөө болоод байһада тэ-
лээр Румыны дүүһан бөгөөд
болжэ.

«Торин» гэжэ италянска да-
мзин 81-тхн полкын 2-хохи
ротойоо плендэ абаһан лейте-
нант Дарио Агостини нэгжэ
хөөрөнэ: «Мүнөө италянска сол-
дагууд ба офицерууд бөөлү
хайла эхээр хөөрөнэ. Тэднэр бу-
далаа орохой хитгэнөө эхээр гээ-
лэгдэ байна. Үбэрэй хубсааа ху-
нар гэжэ тэднэртэ үгэ. Недоно
жэлдэ түн фронт дээрэ байһан

Октябриин 1-эй үлөөнэй мэдээсэл

Октябриин 1-эй урда һүнн
туршада манай сэрэгтүх Сталин-
град ай оршондо, Моздогой оршон-
до дайсан эсэргүү байдалууды
хэбэ. Бусад фронтнууд дээрэ
шухала хубилгалууд болоогүй.

Сталинград ай оршондо хатуу
шанга байдалууд үргэлжлөө.
Тус городой баруун-хойто захда
(Ургажалын 2-хон дээртэ)

